

STUDIEGIDS 2020-2021 FLEXIBELE DEELTIJD

LERARENOPLEIDING AARDRIJKSKUNDE

Fontys

**LERARENOPLEIDING
TILBURG**

Studiegids Aardrijkskunde

Welkom bij Fontys Lerarenopleiding Tilburg (FLOT)! Leraar zijn is een prachtig beroep. FLOT wil de best denkbare leraren opleiden vanuit het besef dat de leraar het verschil kan maken voor elke leerling.

In deze studiegids vind je informatie over alle onderwijseenheden uit het programma.

Algemene informatie over studeren bij FLOT kun je vinden op onze website. Raadpleeg daarnaast regelmatig de actuele informatie op de [portal](#). Hier is onder andere rooster, uitgewerkte informatie bij de onderwijseenheden en overige informatie over de opleiding te vinden. Naast de studiegids en de portal kun je voor vragen of informatie natuurlijk ook terecht bij de studieloopbaanbegeleider, andere opleiders en studiegenoten.

De formele regels die van toepassing zijn op jouw opleiding zijn vastgelegd in de [Onderwijs- en Examenregeling \(OER\)](#). De OER is onderdeel van het studentenstatuut, waar je meer kunt lezen over je rechten en plichten als student van Fontys. Het studentenstatuut vind je op [deze pagina](#).

We wensen je een mooie en succesvolle studietijd toe.

Namens het gehele team van FLOT,
Hanny van Geffen
Directeur Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Als gevolg van de Corona situatie is er sprake van een verschuiving van meer offline (op locatie) naar online onderwijs en toetsing. Mede hierdoor kan het zijn dat gedurende het studiejaar een toetsvorm verandert. Eventuele omzettingen vinden plaats in overleg met de examencommissie, een procedure hiervoor zal tijdig beschikbaar zijn.

Plaats van Professioneel Handelen in het onderwijsprogramma

Gedurende de opleiding breng je veel tijd door in de praktijk van het onderwijs. Je leert relaties leggen tussen de theorie en praktijksituaties door te reflecteren met medestudenten, docenten in het werkveld en opleiders van FLOT. Gedurende de opleiding krijg je steeds meer verantwoordelijkheid als leraar in de school en word je voorbereid op het uiteindelijk zelfstandig lesgeven en functioneren binnen een school. Het leren op de werkplek vormt het hart van de lerarenopleiding.

Studenten volgen 4 stages in het totale programma van hun deeltijdopleiding.

- PHP – de oriënterende stage in de propedeusefase
- HF1 – hoofdfase stage 1
- HF2 – hoofdfase stage 2
- Afstudeerfase

N.B. Sommige studenten hebben op grond van werkervaring al een vrijstelling.

Deeltijdstudenten in de FLEX doorlopen deze stages flexibel. Perioden zijn daarmee niet vastgelegd, waardoor er onder deeltijdstudenten een enorme variatie is in tempo, vrijstellingen, sneller doorlopen. Afhankelijk van ervaring en mogelijkheden wordt binnen je onderwijsovereenkomst gekeken wanneer professioneel handelen ingezet kan worden. De student heeft hier veel eigen regie, ook wat betreft het zoeken van een stageplaats.

Je meldt je stage aan in SAS+ en dan wordt een IO-er (instituuтоpleider) aan je gekoppeld. Met hen bespreek je het ontwikkelplan voor je stage en wordt ook besproken welke stage je gaat inzetten.

Studenten met veel ervaring kunnen bv hoofdfase 2 starten om daarmee meteen hoofdfase 1 te verzilveren. De afspraken hierover maakt de student niet zelf. Het traject is altijd een samenspraak tussen student, IO-er en wpb (werkplekbegeleider) en SO-er (schoolopleider).

Sommige deeltijdstudenten zetten hun baan in als stageplaats. Dat mag, mits de onderwijscontext in het betreffend vakgebied ligt, een VO of MBO school is. Afwijkingen of anderssoortige stages worden altijd neergelegd bij de examencommissie. Ook deeltijders kunnen starten op een opleidingsschool.

Op opleidingsscholen vormen alle studenten samen een leergroep, die onder leiding van een daartoe opgeleide opleider in de school, samen leren en werken aan een voor hen en de school kenmerkende en betekenisvolle leersituatie. Studenten volgen een geheel geïntegreerd programma. De student wordt opgenomen in het team en in de cultuur van het onderwijs op die school. Er is veel ruimte voor co-creatie, ook samen leren met zittende leraren. Op academische opleidingsscholen doen de studenten daarnaast onderzoek in het kader van een schoolontwikkelingsvraag. Een opleidingsschool is dus een leergemeenschap waarbij studenten en leraren zich blijvend ontwikkelen en regelmatig nadenken over hoe zij het onderwijs aan leerlingen kunnen verbeteren.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Propedeutische fase
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Propedeuse
EC	P-fase: 10 EC
Leeruitkomsten P-fase	Gedurende de opleiding breng je veel tijd door in de praktijk van het onderwijs. Je leert relaties leggen tussen de theorie en praktijksituaties door te reflecteren met medestudenten, docenten in het werkveld en opleiders van FLOT. Gedurende de opleiding krijg je steeds meer verantwoordelijkheid als leraar in de school en word je voorbereid op het uiteindelijk zelfstandig lesgeven en functioneren binnen een school. Het leren op de werkplek vormt het hart van de lerarenopleiding. Bij het professioneel handelen wordt gewerkt met leeruitkomsten. Die beschrijven wat je als student aan het eind van de stageperiode moet aantonen. • De student ontwerpt een op zichzelf staande leeractiviteit voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert de activiteit uit en reflecteert op het leerproces en leeropbrengsten, rekening houdend met de context, de doelen, de werkvormen en materialen. • De student draagt bij aan een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen. • De student communiceert effectief door vanuit een professionele rol betrokkenheid te tonen en contact te maken met leerlingen, collega's en medestudenten. • De student reflecteert op het eigen onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als professional, stelt leerdoelen op en werkt zo planmatig aan zijn eigen ontwikkeling. De student onderzoekt vanuit een ontwikkelingsgerichte houding de vraag "wil en kan ik leraar worden" en onderbouwt de opbrengsten.
Leerwegaafhankelijke toets	De student maakt een portfolio met daarin bewijslast om de leeruitkomsten aan te tonen. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De werkplekbegeleider/schoolopleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is examinerator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Studenten deeltijd die het FLEX programma volgen wordt bij de intake bepaalt welke stages voor hen gelden. Dat wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Vakdidactiek Aardrijkskundeles theorie
Engelse vertaling	Teaching methods
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student geeft in eigen woorden weer: de geschiedenis van het aardrijkskundeonderwijs, de ontwikkelingen van het schoolvak aardrijkskunde, het geografisch denken en het aardrijkskundeonderwijs in het buitenland zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat deze kennis kan worden toegepast in het onderwijs. De student geeft in eigen woorden weer: de verschillende doelen van het aardrijkskundeonderwijs, de beginsituatie van de leerling, de wijzen van het structureren van de leerstof en leeractiviteiten, werkvormen en leermiddelen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied zodanig dat deze in de lespraktijk kan worden toegepast. De student geeft in eigen woorden weer: het nut en de noodzaak van de geografie, het aardrijkskundeonderwijs en de verschillende aspecten van (wereld-)burgerschapsvorming zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied en de wet op burgerschapsvorming , zodanig dat deze kennis kan worden toegepast in het onderwijs.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Zie literatuur in de studiewijzer. • Berg, G. van den, e.a (2009) <i>Handboek vakdidactiek aardrijkskunde</i>. • Geerts W. en Van Kralingen R. (2011) <i>Handboek voor leraren</i>. • Hoogeveen, P & Winkels, J. (2014) <i>Het didactisch werkvormenboek</i>. • Methodes aardrijkskunde; Wereldwijs, Buitenland, De Geo, Humboldt en Terra.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Vakdidactiek Geo-informatie en onderzoek
Engelse vertaling	Teaching methods
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student ontwerpt papieren topografische en thematische kaarten en online kaartapplicaties op basis van zelf verzamelde gegevens (middels veldwerk) en gedownloade thematische gegevens, op basis van de concepten zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat de papieren kaarten en online kaartapplicaties geschikt zijn voor toepassing in het voortgezet onderwijs. De student past de kaartvaardigheden en deelkaartvaardigheden die genoemd zijn in het eindexamenprogramma HAVO en VWO toe op kaarten herkent deze (deel)kaartvaardigheden in lesopdrachten en formuleert opdrachten formuleren bij kaarten uit de Bosatlas of online atlassen voor het voortgezet aardrijkskundeonderwijs bij elke (deel)kaartvaardigheid, op zodanige wijze dat de student een uitvoerbare en effectieve les met kaarten kan ontwerpen, en het ontwerp van de deze les kan verantwoorden op basis van vakdidactische literatuur. De student evalueert kritisch de wijze waarop onderzoeksmethoden aan bod komen in gangbare aardrijkskundemethoden en de daarbij behorende aardrijkskundige leermiddelen voor het tweedegraads gebied aardrijkskunde en ontwikkelt daar waar nodig alternatieven zodanig dat de student de lesmethode kan verbeteren.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Aanbevolen bronnen	Reader
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Actieve Aarde
Engelse vertaling	Active Earth
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student herkent alle geologische en geomorfologische verschijnselen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, op kaarten, satellietbeelden en foto's en legt uit hoe ze zijn ontstaan door endogene en exogene processen, zodanig dat de uitleg een logisch geheel en chronologische lijn vormt. De student beschrijft en verklaart het mondiale patroon endogene en exogene processen en landschapsvormen die genoemd worden zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat de samenhang tussen die processen en landschapsvormen duidelijk wordt.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Foresman, T. & Strahler, A.H., 2012. Visualizing Physical Geography. Wiley. • Sintubin, M., 2011. De wetenschap van de aarde. Acco.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Bodem, water en vegetatie
Engelse vertaling	Soil, water, and vegetation
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student legt in eigen woorden de (invloed van de mens op) processen en kringlopen ten aanzien van hydrologie, bodemkunde en vegetatie zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied op zodanige wijze dat de causale mechanismen duidelijk worden, en voert hydrologische berekeningen uit waarbij de hydrologische concepten zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied gebruikt worden.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	Foresman T. et al (2012) <i>Visualizing Physical Geography</i> . Wiley and Sons, New Jersey.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Weer en klimaatsystemen
Engelse vertaling	Weather and climate systems
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student kan atmosferische processen op verschillende tijd- en ruimteschalen beschrijven en verklaren op basis van concepten zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied op zodanige wijze dat de causale processen duidelijk worden . De student verklaart weerkaarten en stelt op basis van deze weerkaarten een weersverwachting op en voorspelt weersverschijnselen op een bepaalde plaats en tijd op basis van ligging en gebiedskenmerken zodanig dat hij daarmee blijk geeft de relaties tussen de achterliggende meteorologisch processen te begrijpen.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Foresman T. et al (2012) <i>Visualizing Physical Geography</i>. Wiley and Sons, New Jersey. • Kroll E. (1995) <i>De wereld van het weer</i>. TELEAC, Utrecht.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Het boek en website van Kees Floor kunnen je steunen bij het studeren; http://www.keesfloor.nl/weerkunde/html.htm . Dagelijks de weersverwachting volgen helpt zeker mee je de stof eigen te maken. Deelname aan de colleges wordt aangeraden.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Bevolkingsgeografie
Engelse vertaling	Population Geography
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student hanteert bevolkingsgeografische theorieën, concepten en begrippen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied en relateert deze aan bevolkingsvraagstukken op verschillende ruimtelijke schaalniveaus, zodanig dat ruimtelijke ongelijkheden verklaard kunnen worden. De student beoordeelt kritisch de intenties, strategieën en effecten van beleid ten aanzien van bevolkingsvraagstukken en ruimtelijke inrichting zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat de doelmatigheid van het ruimtelijke beleid in verschillende ruimtelijke contexten geëvalueerd kan worden.
Leerwegonafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Zie literatuur in de studiewijzer. • Carter, Greg Lee (2016), <i>Population and Society: an Introduction</i>. Cambridge, Polity Press. • Knox, Paul & Sallie Marston (2016), <i>Human Geography: Places and Regions in Global context</i>.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Introductie in sociale en economische ruimtelijke structuren
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student legt de economisch-geografische theorieën, concepten en begrippen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied uit en relateert deze aan de ruimtelijke structuur, organisatie en ontwikkeling van gebieden op verschillende schaalniveaus, zodanig dat hij verschillende economische ruimtelijke structuren herkent en kan verklaren. De student past de ontwikkelingstheorieën- en strategieën zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied op verschillende ruimtelijke contexten toe, zodanig dat hij sociale en ruimtelijke ongelijkheid op meerdere schaalniveaus kan verklaren en kan relateren aan toekomstperspectieven op ontwikkeling.
Leerwegonafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Knox, P.L. en Marston, S.A. (2016). <i>Places and Regions in Global Context, Human Geography</i>. Pearson Prentice Hall. • Lambooy, J. (ea). <i>Ruimtelijke Economische dynamiek</i>, derde herziene druk. Uitgeverij Coutinho ISBN: 9789046900567 • Zie literatuur in de studiehandleiding
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Ter voorbereiding kan de student zich al een beeld vormen van verschillen in ontwikkeling tussen landen, en hoe dat gemeten wordt, middels het doornemen van deze website http://hdr.undp.org/en/countries

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Politieke geografie
Engelse vertaling	Political Geography
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student beschrijft in eigen woorden de aard en waarde van de geografische benadering en werkwijzen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied zodanig dat hij deze kan hanteren in het onderwijs. De student hanteert theorieën, concepten en begrippen die betrekking hebben op de constructie van ruimtelijke machtssystemen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat hij deze kan inzetten bij het beoordelen en bediscussiëren van het functioneren van en de interactie tussen gemeenschappen op verschillende schaalniveaus.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Knox, P. en S. Marston (2016), <i>Human Geography: Places and Regions in Global context</i>, 7th edition. Prentice Hall, Pearson. • Leerssen, Joep (2015), <i>Elementaire deeltjes: Nationalisme</i>. Amsterdam, Amsterdam University Press. • Storey, David (2012), <i>Territories: The Claiming of Space</i>, 2nd edition. London/New York: Routledge.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV (Algemene professionele vorming) 1: De basis van het lesgeven
Engelse vertaling	General Professional Training 1: The fundamentals of teaching
Blok	Pedagogisch bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK1: De student ontwerpt een les rekening houdend met de context, werkvormen, lesdoelen en (digitale) onderwijsleermiddelen en hij onderbouwt deze les vanuit leertheorieën, visies op leren en visies op intelligentie zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor voor het tweedegraads gebied. LUK2: De student analyseert een zelf ontworpen en uitgevoerde les vanuit theoretische concepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor voor het tweedegraads gebied. Daaropvolgend reflecteert hij op zijn professioneel handelen waarbij hij de feedback van anderen op navolgbare en kritisch-reflectieve wijze betreft. LUK3: De student beschrijft het Nederlandse onderwijsstelsel en verschillende onderwijsconcepten van vroeger en nu gerelateerd aan maatschappelijke ontwikkelingen en zijn eigen onderwijsvertuigingen binnen het tweedegraads gebied. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Competentiekaart. Tilburg: Fontys Hogescholen Ettehoven, S. & Hooiveld, J. (2015). <i>Leren en onderwijzen</i>. Noordhoff Geerts, W. & Kralingen, R. Van, (2016). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho. Hoofdstuk 1, 2, 3, 9, 11 Gids voor ouders en verzorgers van het voortgezet onderwijs (2015-2016).nGeraadpleegd op 11 juli 2017 via www.rijksoverheid.nl Slooter, M. (2018). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Huizen: Uitgeverij Pica.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV1 De basis van het lesgeven de opleidingssite.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV2: Ontwikkelingspsychologie
Engelse vertaling	GPT2: Developmental psychology
Blok	Pedagogisch Bekwaam Propedeuse
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	LUK 1: De student verklaart het handelen van leerlingen vanuit verschillende perspectieven te weten: diens overtuigingen, biologische factoren, verschillende ontwikkelingstheorieën en culturele aspecten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweede graads gebied. Vanuit deze verklaring beargumenteert hij zijn eigen handelen of zijn voornemen tot een bepaalde wijze van handelen. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Duckworth, A.L., & Seligman, M.E.P. (2005). <i>Self-discipline outdoes IQ in predictin academic performance of adolescents</i>. Psychological Science, 16, 939-944. Evers, M. (2014). <i>Hoe voorbeeldig moet een leraar op zondag zijn?</i> Verkregen op www.limburger.nl op 30-6-2015 Geerts., W. & Kralingen, R. Van (2016). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum, Nederland: Coutinho. Güven, H. (2015), Zijn pubers met een Turkse en Marokkaanse achtergrond anders dan hun autochtone Nederlandse leeftijdsgenoten? Verkregen op www.onderwijsweb.hu.nl op 13-07-2015 Korthagen, F. & Vasalos. <i>Kwaliteit van binnenuit als sleutel voor professionele ontwikkeling</i>. Tijdschrift voor lerarenopleiders, 28, 1, 17-23. Nelis, H. & Sark, van, Y. (2014). <i>Puberbrein binnenstebuiten</i>. Utrecht/Antwerpen: Kosmos uitgevers. Sanderse, W., Grinsven, V. & Valk, R. (2015). <i>Leraar, rolmodel of moraalridder?</i> Vantwaalf tot achtien April 2015. Sanderse, W. (2014). Leraren en hun voorbeeldfunctie in de morele vorming van kinderen. <i>Streven: cultureel-maatschappelijk maandblad</i> 81(6), 565-571

	Schuit, H., Vrieze, de, I. & Slegers, P. (2011). <i>Leerlingen motiveren: een onderzoek naar de rol van leraren</i>. Open Universiteit Heerlen, Ruud de Moor Centrum. Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde</i>. Bussum, Nederland: Coutinho. Van der Wal, J & De Wilde, J (2017). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. Hoofdstuk 2, 3 en 4. Vansteenkiste, M., Sierens, E., Soenens, B. & Lens, W. (2007). <i>Willen, moeten en structuur in de klas: over het stimuleren van een optimaal leerproces</i>. Katholieke universiteit Leuven. Witzel, B.S., Mercer, C.D. (2003). <i>Using Rewards to Teach Students with Disabilities; Implications for Motivation</i>. Remedial and Special Education, 24, 2, 88-96.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV2 Ontwikkelingspsychologie de opleidingssite.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Hoofdphase 1
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Hoofdphase 1
EC	10 EC
Leeruitkomsten Professioneel Handelen Hoofdphase 1	- De student ontwerpt leeractiviteiten voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit en reflecteert op het leerproces en leeropbrengsten, gebruikmakend van enkele werkvormen en volgens een gestructureerde opbouw van de lesstof. - De student creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. - De student handelt en communiceert respectvol vanuit zijn professionele rol naar leerlingen, collega's en medestudenten, vanuit zijn eigen kennis en opvattingen over onderwijs en respecteert hierbij de opvattingen van anderen. - De student geeft richting en vorm aan de ontwikkeling van zijn onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als professional op een planmatige manier op basis van een leerwerkplan en reflecteert hierbij op het eigen handelen onderbouwd vanuit zelfreflectie en feedback van anderen.
Leerwegaafhankelijke toets	De student maakt een portfolio met daarin bewijslast om de leeruitkomsten aan te tonen. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De werkplekbegeleider/schoolopleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is examinerator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Studenten deeltijd die het FLEX programma volgen wordt bij de intake bepaald welke stages voor hen gelden. Dat wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Vakdidactiek: Leermiddelen
Engelse vertaling	Teaching methods
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch Bekwaam Hoofd fase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student ontwerpt op basis van voorbeelden werkvormen voor het tweedegraads gebied voor het onderwijs, voert deze uit en reflecteert hierop op basis van de specificering in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat deze in de lespraktijk kan worden toegepast. De student ontwerpt een aardrijkskundeles met daarin de verschillende doelen van het aardrijkskundeonderwijs, de beginsituatie van de leerling, de wijzen van het structureren van de leerstof en leeractiviteiten, werkvormen en leermiddelen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied zodanig dat hij deze uitgebreid kan verantwoorden en onderbouwen. De student ontwerpt op basis van de verschillende aspecten van toetsen en beoordelen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde een toets voor het tweedegraads gebied, zodanig dat deze in de lespraktijk kan worden toegepast.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Zie literatuur in de studiewijzer. • Berg, G. v. d. et al. (2009) <i>Handboek Vakdidactiek Aardrijkskunde</i> • Geerts W. en Van Kralingen R. (2011) <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho. (HvL) • Hoogeveen, P & Winkels, J. (2014) <i>Het didactisch werkvormenboek</i>.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Vakdidactiek Waarden-educatie
Engelse vertaling	Teaching methods
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch Bekwaam Hoofd fase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student ontwerpt een kortlopende lessenreeks aardrijkskunde, voert deze uit en evalueert deze aan de hand van de verschillende doelen van het aardrijkskundeonderwijs, zodanig dat de beginsituatie van de leerling, de wijzen van het structureren van de leerstof en leeractiviteiten, gebruikte werkvormen en leer- en toetsmiddelen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied worden verantwoord. De student doorziet morele dilemma's in ruimtelijke vraagstukken en kan vanuit verschillende perspectieven en dimensies zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied het dilemma analyseren, zodanig dat hij op basis van vakdidactische inzichten werkwijzen ontwikkelt van hoe je morele dilemma's in een onderwijssituatie kunt behandelen.
Leerwegaafhankelijke toets	Praktische opdracht
Aanbevolen bronnen	• Hobroeckx, F. & Haak, E. (2002). <i>Onderwijskundig ontwerpen. Het ontwerp als basis voor leermiddelenontwikkeling</i>. Assen: Bohn Stafleu van Loghum • Roberts, M. (2013). <i>Geography through enquiry. Approaches to teaching and learning in the secondary school</i>. Sheffield: Geographical Association • Wolf, M. de (red.); Otterdijk, R., van; Pennartz, P.; Hurkxkens, P.; Toebes, T. (2011). <i>Lesgeven over duurzame ontwikkeling</i>. Antwerpen/Apeldoorn: Garant-Uitgevers. • Berg, G. van den [red.] (2009). <i>Handboek vakdidactiek</i>. Amsterdam: Centrum voor educatieve Geografie • Dalen, W. van (2007). <i>Basisboek Ethiek</i>. Groningen/Houten: Uitgeverij Noordhoff.
Onderwijsaanbod	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Thema's en regio's A: Europa & Rusland
Engelse vertaling	Themes and regions A: Europe & Russia
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student analyseert Europa en de EU als onderdeel van Europa, aan de hand van natuurlijke, topografische, demografische, economische, politieke en sociaal-culturele kenmerken en hun historische ontwikkeling zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied en de achterliggende theorieën, zodanig dat hij de diversiteit en de dynamiek, ook gericht op de toekomst, van Europa in ruimtelijke contexten op verschillende schaalniveaus kan beschrijven en in het onderwijs kan toepassen. De student analyseert met behulp van het geografisch analysemodel en op basis van geografische kernconcepten de regio Rusland/voormalige Sovjet-Unie, zodanig dat hij de ruimtelijke ontwikkeling van deze regio, met behulp van geografische theorieën, concepten en begrippen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied, kan beschrijven en verklaren en op basis hiervan een scenario kan schetsen voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen rondom geografische vraagstukken op verschillende schaalniveaus van de bovengenoemde regio. De student evalueert lesmateriaal met betrekking tot Europa en Rusland/voormalige Sovjet-Unie, zodanig dat hij hierin nuances kan aanbrengen en waar nodig kan aanvullen op basis van geografische en vakdidactische theorieën, concepten en begrippen uit de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Zie literatuur in de studiewijzer. • Blinnikov, M. (2010) <i>A Geography of Russia and Its Neighbors</i>. • De Pater, B. & Paul, L.(2015), <i>Europa</i>. Utrecht: Perspectief.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Nederlandse natuur- en cultuurlandschappen
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student beschrijft en verklaart het ontstaan van de Nederlandse landschapstypen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat de student de ontstaanswijze van een kenmerkend landschapstype kan reconstrueren op basis van een topografische kaart. De student beschrijft en verklaart de kwartairgeologische ontwikkeling van Nederlands landschap vanaf het Saalien tot heden daarbij gebruik makend van de concepten uit de kennisbasis voor het tweedegraads vakgebied, zodanig dat de student de ontwikkeling van het Nederlands landschap op chronologische wijze kan reconstrueren op basis van een gegeven raai boringen. De student ontwikkelt, voert uit en evalueert een veldwerk voor leerlingen in het tweedegraads gebied rond het thema 'landschap', 'bodem' of 'water', zodanig dat het direct uitvoerbaar is met een middelbare schoolklas, en bijdraagt aan het inzichtelijk maken van het onderwerp en de ontwikkeling van veldwerkvaardigheden van leerlingen.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Stouthamer, Cohen en Hoek (2015) De vorming van het land. ISBN 978-94-9126911-0 pp. 179 - 288. • Barends et al. Het Nederlandse landschap. Een historisch-geografische benadering; ISBN 90-5345-145-5.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Zonale Geografie
Engelse vertaling	Zonal geography
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student beschrijft en verklaart mondiale patronen in landgebruik en vegetatie, gebruik makend van de Bosatlas en de relevante concepten zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat de student een verklaring van het landgebruik en kenmerkende vegetatie geeft voor een willekeurige plek op Aarde en daarbij ingaat op de samenhang tussen alle geofactoren, en deze verklaring zowel verbaal uitlegt als visueel representeert in een zelf-getekende concept map. De student beschrijft en verklaart het gevolg van menselijk handelen op de (samenhangende) geofactoren gebruik makend van de Bosatlas en de relevante concepten zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat de student de milieueffecten verklaart op een willekeurige plek op Aarde, en deze verklaring zowel verbaal uitlegt als visueel representeert in een zelf-getekende concept map.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Foresman, T. & Strahler, A.H., 2012. Visualizing Physical Geography. Wiley. • Sintubin, M., 2011. De wetenschap van de aarde. Acco.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Thema's en regio's B: regio's van het examenprogramma VMBO
Engelse vertaling	
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofd fase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student karakteriseert de geografie van de regio's van het examenprogramma VMBO, zodanig dat hij de kenmerken en ontwikkeling van de natuurlijke, economische, politieke en sociaal-culturele diversiteit kan beschrijven en verklaren met behulp van geografische theorieën, kaarten, concepten zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied en op basis hiervan een scenario kan schetsen voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen van geografische vraagstukken. De student licht de lesmethodes wat betreft de examenregio VMBO kritisch door, zodanig dat de student de lesmethode kan gebruiken en waar nodig kan nuanceren en aanvullen op basis van geografische theorieën, concepten en begrippen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Aanbevolen bronnen	• Zie literatuur in de studiewijzer. • Vargas Llosa, M. (2008). <i>The paradoxes of Latin America</i>. The American Interest, February 2008. • Klaufus, C. & Van Lindert, P. (2016). <i>Latijns Amerika. Een regio in beweging</i>. • Kleinpenning, J. & Van Lindert, P. (1997). <i>Latijns-Amerika. H3 Historische ontwikkeling</i>. P • Wolf, de M. (2017). <i>Getrapte verdringing door Braziliaanse suikerriet</i>. Geografie februari 2017. • Blouet, B. & O. Blouet (2015). <i>Latin America and the Caribbean. A systematic and regional survey</i>. • Schee, J. van der (2013). <i>Meer aandacht voor fysisch geografische regio's</i>. Geografie, september 2013 • Aa, G. van der (2005). <i>Nigeriaanse toestanden</i>. Amsterdam; Uitgeverij Nieuw Amsterdam. • Veen, R van der (2004). <i>Afrika van de koude oorlog naar de 21e eeuw</i>. KIT Publishers • Stewart, Dona J. (2013). <i>The Middle East Today, Political, geographical and cultural perspectives</i>, Routledge New York, ISBN978-0-415-78243-2 • Sheikh, H (2016) <i>De opkomst van het oosten, Eurazië en de nieuwe wereldorde</i>, Boom uitgevers Amsterdam, ISBN 978-90-8953-869-7, hoofdstuk 5

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Geografie van stad en platteland
Engelse vertaling	Urban and Rural Geography
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student hanteert stadsgeografische theorieën, concepten en begrippen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied en relateert deze aan stedelijke vraagstukken op verschillende schaalniveaus zodanig dat hij deze in verschillende contexten van ruimte en tijd kan verklaren. De student hanteert stadsgeografische theorieën, concepten en begrippen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied en ontwerpt op basis hiervan een veldwerk in een stedelijke context in de eigen omgeving, zodanig dat deze direct gebruikt kan worden in de onderbouw VO.
Leerwegaafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Halbertsma & van Ulzen (2008) <i>Steden vroeger en nu</i>, hoofdstuk 1, 3, 5, 7, 8 en 9, Uitgeverij Coutinho • Knox & Marston (2014) Hoofdstuk 11 (Urbanisation) en 12 (City Spaces)
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Culturele geografie
Engelse vertaling	Cultural Geography
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 1
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student hanteert cultureel-geografische theorieën, concepten en begrippen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied en de achterliggende theorieën zodanig dat hij deze in cultureel-geografische contexten op verschillende ruimtelijke schaalniveaus kan toepassen. De student hanteert concepten en begrippen die betrekking hebben op het ontstaan, het verloop en de mogelijke oplossingen van etnische en territoriale conflicten zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied en de achterliggende theorieën zodanig dat hij deze in verschillende contexten van ruimte en tijd kan toepassen.
Leerwegonafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Zie literatuur in de studiewijzer. • Knox, P. & Marston, S. (2016). <i>Human geography. Global edition</i>. 7th edition. Prentice Hall: Pearson. Chapter 5: Cultural Geographies (p. 178-211) • S. Soeters, <i>Geweld en conflict</i>, Boom, Amsterdam 2004, p. 23 t/m 97
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Colleges volgen, literatuurstudie

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	APV3: Klassenmanagement
Engelse vertaling	GPT3: Classroom management
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofd fase 1
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting	LUK1: De student beargumenteert hoe hij een klassenklimaat kan creëren waarin leerlingen zich veilig kunnen ontwikkelen tot sociale, competente en zelfstandige mensen en/of beroepsbeoefenaars aan de hand van de kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor in het tweedegraads gebied. LUK2: De student analyseert praktijkvoorbeelden inzake klassenmanagement met de daarbij behorende leerkrachtinterventies op basis van de kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. LUK3: De student observeert en analyseert groepsprocessen in de klas en onderbouwt hoe deze processen positief beïnvloed kunnen worden vanuit groepsdynamische processen zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Geerts, W. & Kralingen, R. van. (2016). <i>Handboek voor Leraren</i>. Bussum: Coutinho. Slooter, M. (2018). <i>De zes rollen van de leraar</i>. Huizen: Uitgeverij Pica. Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde</i>. Bussum: Coutinho. Marzano, R. (2014) <i>Wat werkt: Pedagogisch handelen & klassenmanagement</i>. Uitgeverij Bazalt
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV3 Klassenmanagement de opleidingssite. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren is noodzakelijk voor het afronden van deze module.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten

Naam eenheid van leeruitkomst	APV4: In gesprek over sociale veiligheid
Engelse vertaling	GPT4: Discussion about social safety
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofd fase 1
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting	LUK1: De student analyseert de kwaliteit van zelf uitgevoerde een-op-een gesprekken op basis van soorten en functies van gesprekken, principes van effectieve communicatie, gespreksomstandigheden, basisgespreksvaardigheden en non-verbale en verbale-communicatie zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Naar aanleiding van deze analyse reflecteert de student op zijn eigen handelen waarin hij feedback van anderen inzet met als doel sturing te geven aan zijn professionele en persoonlijke ontwikkeling. LUK2: De student verwoordt enkele belangrijke uitgangspunten voor zijn handelen als docent vanuit het oogpunt van sociale veiligheid, hij onderbouwt dit vanuit opgedane praktijkervaringen en vanuit theoretische kernconcepten zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor van het tweedegraads gebied. Op basis daarvan schetst hij zijn voornemen tot professionele handelen naar leerlingen, ouders en andere professionals binnen het tweedegraads gebied. LUK3: De student analyseert morele aspecten en dilemma's in zijn beroep en verantwoordt keuzes vanuit de pedagogische opdracht van de school en vanuit zijn persoonlijke onderwijsvisie waarbij hij verwijst naar theoretische inzichten en/of – concepten uit de generieke kennisbasis bachelor binnen het tweedegraads gebied. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegaafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Brand, van den, A. (2010). <i>Gesprekscommunicatie</i>. Bussum: Coutinho. Delfos, M. (2014). <i>Ik heb ook wat te vertellen!</i> Amsterdam: SWP. Geerts, W. & Kralingen, R. van (2016). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho*. Gramsbergen-Hoogland, Y. & Molen, van der, H. (2013). <i>Gesprekken in organisaties</i>. Houten: Noordhoff. Janssen, D., Loo, van der, M., Hurk, van den, J. & Jansen, F. (2012). <i>Zakelijke communicatie</i>. Houten: Noordhoff. Konig, A. (2001). <i>In gesprek met de leerling</i>. Houten: Educatieve

	Teitler, P. (2017). <i>Lessen in orde</i>. Bussum: Coutinho *. Hoofdstuk 13, paragraaf 13.2.2 (blz. 257 t/m 260) Van der Wal, J & De Wilde, J (2017). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho*. Vonk, R. (2013). <i>Sociale psychologie</i>. Houten: Noordhoff Wijsman, E. (2013). <i>Psychologie en sociologie</i>. Houten: Noordhoff.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV4 In gesprek over sociale veiligheid de opleidingssite. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren wordt aanbevolen voor het afronden van deze module.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Hoofd fase 2
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Professioneel bekwaam Hoofd fase 2
EC	10 EC
Leeruitkomsten H2-fase	- De student ontwerpt samenhangende leeractiviteiten voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit en reflecteert en evalueert het leerproces en leeropbrengsten van de samenhangende leeractiviteiten, gebruikmakend van afwisselende en activerende werkvormen volgens een gestructureerde opbouw van de lesstof waarbij tegemoet gekomen wordt aan de verschillende leerbehoeften van de leerlingen. - De student creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. - De student handelt en communiceert respectvol vanuit zijn professionele rol naar ouders en professionals (leerlingbegeleider, decaan, mentoren, zorgcoördinator) en gebruikt deze expertise bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van zijn eigen onderwijs. - De student onderzoekt zijn onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen en kan op basis van een zelfbeoordeling, gebaseerd op zelfreflectie en feedback van anderen, zelfstandig richting en vorm geven aan zijn ontwikkeling als professional.
Leerwegonafhankelijke toets	De student maakt een portfolio met daarin bewijslast om de leeruitkomsten aan te tonen. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutsopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De werkplekbegeleider/schoolopleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutsopleider is examiner en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Klimaatonderzoek
Engelse vertaling	Climate research
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	Schriftelijk tentamen
Leerwegonafhankelijke toets	De student kan inzichten uit actueel en geologisch klimaatonderzoek en hieraan gerelateerde begrippen uit de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied toepassen zodanig dat hij informatie over het klimaatvraagstuk kan beoordelen op verschillende criteria.
Aanbevolen bronnen	Zie literatuur in de studiewijzer
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Duurzaamheid en landschap
Engelse vertaling	Sustainability and landscape
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student beoordeelt en verklaart het duurzame karakter van energiewinning en waterbeheer binnen de Nederlandse context gebruikmakend van de kennisbasis voor het tweedegraadsgebied aardrijkskunde. De student gebruikt het systeemdenken om een Nederlands landschap te analyseren en ontwikkelt op basis van de duurzaamheidsdimensies en -perspectieven een toekomstbestendig gebiedsontwerp voor het tweedegraadsgebied aardrijkskunde uit zowel de kennisbasis als het opleidingsprofiel. De student analyseert morele dilemma's met betrekking tot ruimtelijke vraagstukken tweedegraadsgebied aardrijkskunde uit zowel de kennisbasis als het opleidingsprofiel en ontwerpt een lesopzet waarin een ruimtelijk dilemma in een Nederlands landschap centraal staat.
Leerwegonafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Wolf, M. de (red.); Otterdijk, R., van; Pennartz, P.; Hurkxkens, P.; Toebe, T. (2011). <i>Lesgeven over duurzame ontwikkeling</i>. Antwerpen/Apeldoorn: Garant-Uitgevers. • Berg, G. van den [red.] (2009). <i>Handboek vakdidactiek (hfd. 3 en 10)</i>. Amsterdam: Centrum voor educatieve Geografie (www.vakdidactiekaardrijkskunde.nl).
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Het geografisch denken
Engelse vertaling	Geographical thinking
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student beschrijft de ontwikkeling van het geografisch denken en de wetenschappelijke geografie zoals gespecificeerd in het kroondomein van de kennisbasis zodanig dat hij deze kan inzetten bij het leggen van relaties tussen de wetenschappelijke geografie en het aardrijkskundeonderwijs, het duiden van actuele toepassingen binnen zijn vakgebied en het verantwoorden van zijn professionele opvattingen, werkwijzen en benaderingen aan derden.
Leerwegonafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Hospers, G.J. (20 <i>Geografie en gevoel: wat plekken met ons doen</i>. Assen: Koninklijke van Gorcum • Knox, P.L. en Marston, S.A. (2016) <i>Places and Regions in Global Context</i>, Human Geography. Pearson Prentice Hall • de Pater, B. & van der Wusten, H. (1996) <i>Het geografisch huis. De opbouw van een wetenschap</i>. Bussum: Coutinho • de Pater, B. et al (2011) <i>Denken over regio's</i>. Bussum: Coutinho • Reijnders, S. (2009). <i>Plaatsen van verbeelding</i>. Een etnografie van de TV detective tour. Tijdschrift voor Mediageschiedenis 12
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Globalisering
Engelse vertaling	Globalization
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofdfase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student herkent en typeert concepten, patronen en processen van globalisering zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied, zodanig dat hij deze in economisch-geografische contexten op mondiaal en andere schaalniveaus kan toepassen. De student kan beredeneren in hoeverre globaliseringsprocessen zoals gespecificeerd in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraadsgebied het ruimtelijk gedrag van verschillende actoren op verschillende ruimtelijke schaalniveaus beïnvloeden, zodanig dat hij beargumenteerd kan beoordelen in hoeverre oplossingen voor de problematiek van onderontwikkeling en ongelijkheid duurzaam zijn.
Leerwegonafhankelijke toets	Schriftelijk tentamen
Aanbevolen bronnen	• Knox, P. & Marston, S. (2016). <i>Human Geography. Places and Regions in Global Context</i>. 7th Edition. • Atzema, O., Rietbergen, T., Lambooy, J. en Hoof, S. (2012). <i>Ruimtelijke Economische Dynamiek</i>. Kijk op bedrijfslocatie en regionale ontwikkeling. • Hylland Eriksen, T. (2014) <i>Globalization</i>. The Key concepts. London: Bloomsbury. Introduction. • Piketty, T. (2014). <i>Kapitaal in de 21^e eeuw</i>. Amsterdam: Bezige Bij. • Aalbers, M. & Pollard, J. (2016). <i>Geographies of money, finance and crises</i>. In: Daniels, P. et al. (ed.), <i>An Introduction to Human Geography</i>, Harlow: Pearson
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Mens en Maatschappij
Engelse vertaling	Man and Society
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofd fase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student kan aantonen wat zijn eigen positie als aardrijkskundedocent is binnen het leergebied M&M en hoe de verschillende vakken elkaar binnen M&M complementeren, door lesmateriaal te ontwikkelen voor het tweedegraadsgebied en op dit proces te reflecteren.
Leerwegaafhankelijke toets	Portfolio
Aanbevolen bronnen	• Hoobroeckx, F. en Haak, E., (2014). <i>Onderwijskundig ontwerpen. Het ontwerp als basis voor leermiddelenontwikkeling</i>. Houten/Diegem, Bohn Stafleu Van Loghem. • Boxtel, C. van (2009). <i>Vakintegratie in de M&M-vakken</i>. Landelijk Expertisecentrum M&M en EC en Handel, Amsterdam. Deel 1 (30 pp.) • BV Databank.be (2013) <i>Projectonderwijs</i>, http://bv.databank.be , 27 mrt. 2013 • Ebbens S et al. (2013) <i>Samenwerkend leren</i>, Noordhoff, Groningen. H3 en H6. • Groeneveld M. (2008) <i>Kenmerkend VMBO</i>. Hiteq, Hilversum. p. 9-22 (20 pp.) • Hoogeveen, P. et al (2014) <i>Het didactische werkvormenboek</i>. Van Gorcum. Assen, werkvorm Projectwerk • Platform onderwijs 2032 (2016) <i>Ons onderwijs 2032 Eindadvies</i>. Idem, Den Haag.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Thema's en regio's C: Marokko
Engelse vertaling	Themes and regions C: Morocco
Plaats blok in de opleiding	Vakinhoudelijk Bekwaam Hoofd fase 2
EC	5
Leeruitkomsten + toelichting	De student voert in samenwerking met anderen een veldonderzoek uit in een niet-westers land naar sociaal en fysisch geografische vraagstukken die genoemd zijn in de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, zodanig dat de student aantoont fysisch geografische en sociaal geografische concepten uit de kennisbasis te kunnen herkennen in het veld, passende geografische onderzoeksvragen kan bedenken bij waarnemingen in het veld, en passende onderzoeksmethoden kan bedenken om deze vragen te beantwoorden. De student karakteriseert de geografie van een niet-westers land, op zodanige wijze dat hij de kenmerken en ontwikkeling van de natuurlijke, economische, politieke en sociaal-culturele diversiteit in samenhang beschrijft en verklaart met behulp van geografische theorieën, concepten en begrippen uit de kennisbasis aardrijkskunde voor het tweedegraads gebied, en op basis hiervan een scenario schetst voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen rondom geografische vraagstukken.
Leerwegaafhankelijke toets	De toetsing bestaat uit een schriftelijke tentamen met open en gesloten vragen. Als onderdeel van het tentamen wordt de ingevulde excursiegids ingeleverd.
Aanbevolen bronnen	• Favier, T. (2013). <i>Reader Marokko</i>. Tilburg: Fontys Lerarenopleiding Aardrijkskunde. • Obeijn, H. & Mas, P. de (2012). <i>Geschiedenis van Marokko</i>. Amsterdam/Antwerpen: Bulaaq / EPO. • Tozy, S & Iygun, S. (2015). <i>Morocco: The challenge of becoming an emerging economy</i>. • Excursiegids
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Evt. link naar studiewijzer

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten

Naam eenheid van leeruitkomst	APV5: Oog voor elke leerling
Engelse vertaling	GPT5: Focus on every pupil
Blok	Pedagogisch Bekwaam Hoofd fase 2
EC	5
Leeruitkomsten+ toelichting	LUK1: De student beschrijft de verschillende begeleidingsstructuren voor leerlingen binnen een specifieke schoolorganisatie in het tweedegraadsgebied en beargumenteert met een reflectieve en onderzoekende houding zijn eigen visie hierop. LUK2: De student signaleert en herkent specifieke onderwijsbehoeften bij leerlingen en levert, in afstemming met betrokkenen, input ten behoeve van de onderwijsaanpak voor een leerling met specifieke onderwijsbehoeften en illustreert aan de hand van de gekozen aanpak en de opbrengsten daarvan hoe hij hier adequaat op anticipeert vanuit praktijkvoorbeelden binnen het tweedegraads gebied. LUK3: De student ontwerpt zelfstandig een reeks leeractiviteiten waarbij een of meerdere differentiatiemethoden worden toegepast en effectieve didactische strategieën worden ingezet om een krachtige leeromgeving te realiseren op basis van kennis over leer- en motivatieprocessen zoals beschreven in de generieke kennisbasis bachelor uit het tweedegraads gebied. Na uitvoering brengt hij de leeropbrengsten in beeld door het leerproces en de gegeven begeleiding te analyseren op klassenniveau. Zie voor toelichting de opleidingssite.
Leerwegonafhankelijke toets	Dossier
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Bronnen die bronnen die bij het aangeboden onderwijs gebruikt worden: Geerts, W. & Kralingen, R. Van (2016). <i>Handboek voor leraren</i>. Bussum: Coutinho. Van der Wal, J & De Wilde, J (2017). <i>Identiteitsontwikkeling en leerlingbegeleiding</i>. Bussum: Coutinho. Horeweg, A. (2016). <i>Gedragsproblemen in de klas in het voortgezet onderwijs</i>. Houten: Lannoo
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Zie voor de studiewijzer van APV5 Oog voor elke leerling de opleidingssite. Het hebben van een werkplek of een (school)context waarin je opdrachten uit kunt voeren is noodzakelijk voor het afronden van deze module.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Verbreiding of verdieping
Engelse vertaling	Advanced Module
Plaats blok in de opleiding	Vakdidactisch Bekwaam Hoofd fase
EC	15 EC
Leeruitkomsten H-fase	De student toont aan hoe hij zijn vakinhoudelijke of pedagogische bekwaamheid inhoudelijk of contextueel verbreed of verdiept door kennis te verwerven bij andere HBO de kennis en vaardigheden relevant voor zijn opleiding in een andere werkcontext opleidingen of door dan die van de tweedegraadsdocent op te doen. <u>Toelichting:</u> Voor verbreding of verdieping heb je 4 mogelijkheden: A, B, C, of D. - Via een andere opleiding: A. Je kiest een of meer eenheden van leeruitkomsten van een andere tweedegraads lerarenopleiding, lerarenopleiding basisonderwijs of opleidingsminor en behaalt de daarbij horende (leerwegonafhankelijke) toetsen ter grootte van 15 credits. De leeruitkomsten van de andere lerarenopleiding hebben betrekking op andere vakinhoudelijke bekwaamheden dan aangeboden bij de opleiding waarvoor je bent ingeschreven of betreffen pedagogisch-didactische bekwaamheden voor een andere leeftijdsgroep dan de tweedegraads lerarenopleiding. B. Je kiest een of meer programmaonderdelen van een andere geaccrediteerde HBO opleiding, die geen deel uitmaken van de leeruitkomsten van de eigen opleiding en behaalt hiervoor minimaal 15 credits. - Via een bedrijfstage of werkervaring: C. Je toont aan dat je gedurende minimaal 3 maanden een functie hebt gehad op EQF 5 of NLQF 5 niveau (opleidingsniveau: Associate Degree, zie http://www.nlqf.nl/over-nlqf-eqf/het-nlqf in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je ingeschreven staat of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren gewerkt wordt. Je levert tevens een door de werkgever ondertekende referentie in waaruit dat blijkt. D. Je doet werkervaring op in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je ingeschreven staat of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren gewerkt wordt. Je gebruikt de kennisbasis en/of vaardigheden van de opleiding bij het onderbouwen en evalueren van de aanpak en de bereikte resultaten voor minimaal drie niet-routine opdrachten uitgevoerd binnen een bedrijf of non-profit organisatie. De niet-routine opdrachten zijn geen docenttaken uitgevoerd in een andere context dan het onderwijs. Je maakt een keuze uit een van onderstaande opties: - De aard van de opdrachten sluiten aan bij de vakinhoud van huidige opleiding. Je benut dan de vakinhoudelijke kennisbasis van jouw opleiding. - De aard van de opdrachten vragen pedagogische expertise. Je benut dan de generieke kennisbasis van de opleiding. Daarnaast beargumenteer je de waarde van de praktijkervaring opgedaan een ander werkcontext dan de tweedegraads lerarenberoep voor jouw eigen vakinhoudelijke of pedagogische bekwaamheid en professioneel handelen als docent.
Leerwegonafhankelijke toets	Portfolio assessment <u>Toelichting:</u> - Je geeft aan voor welk type verbreding of verdieping je kiest: A,B,C of D. - Daarnaast geeft je aan of je kiest voor een vakinhoudelijke verbreding of verdieping dan wel pedagogische verbreding of verdieping. Kies je voor A of B

	• Dan lever je het bewijs van 15 EC van een geaccrediteerde HBO opleiding voor onderwijseenheden die aantoonbaar verschillend zijn van je opleiding. Je toont aan dat de inhoud een ander vakinhoudelijke bekwaamheid betreft, gericht is op een andere leeftijdsgroep of geen deel uitmaakt van de leeruitkomsten van de eigen opleiding. Keuze C • Je toont aan dat je gedurende minimaal 3 maanden een functie heeft gehad op EQF 5 of NLQF 5 in een vakgebied (verwant aan) de vakinhoud van de opleiding waarvoor je bent ingeschreven of in een sociaalpedagogische werksetting waarin met jongeren werd gewerkt. • Je voegt een door de werkgever ondertekende referentie in waarin bevestigd wordt de door jouw genoemde werkzaamheden op EQF 5 of NLQF 5 niveau gedurende minimaal 3 maanden tot tevredenheid zijn uitgevoerd. De naam van het bedrijf en e-mailadres zijn voor verificatie van authenticiteit toegevoegd. Keuze D • Je onderbouwt en evalueert de aanpak en de bereikte resultaten voor minimaal drie niet-routine opdrachten uitgevoerd binnen een bedrijf of non-profit organisatie a.d.h.v. de kennisbasis en/of vaardigheden van de opleiding. • Een voldoende vraagt een correcte onderbouwing van de aanpak en evaluatie van 3 niet routine opdrachten met concepten en theorieën uit de kennisbasis van de opleiding. • Indien de onderbouwing gebaseerd is op een grondige analyse van de opdrachten, er sprake is van een kritische en/of creatieve toepassing van de kennisbasis is dat een indicatie van een bovengemiddelde prestatie. • Je neemt een bewijs op van de opgedane bedrijfservaring ondertekend door een leidinggevende met naam en mailadres van het bedrijf. • Je toont voor een voldoende minimaal de waarde van de opgedane kennis of praktijkervaring voor het vakinhoudelijk of pedagogisch bekwaamheid aan. • De student die daarnaast ook de relatie legt met het professioneel handelen van de leraar scoort bovengemiddeld. • De student die komt tot een persoonlijke en unieke integratie van kennis en ervaring presteert uitmuntend.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	http://www.nlqf.nl/over-nlqf-egf/het-nlqf Afhankelijk van de keuze van de student. Infografic Verbreding en verdieping: mogelijkheden: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Documents/Verbreding%20en%20%20verdieping%20overzicht%20studentversie.pdf Rubric: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Documents/Rubrics%20LOT%20verdieping%20en%20verbreding.pdf
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Je kiest als student voor verbreding of verdieping via een andere opleiding of voor contextueel verbreden: via bedrijfservaring. Afspraken hierover maak je met je studiecoach. Je zorgt zelf voor inschrijving bij een andere opleiding, een bedrijfservaringsplaats of indien van toepassing een vrijstelling via de examencommissie indien dit niet bij de intake via de SVO geregeld is. De student die kiest voor optie D. benut de vakinhoudelijke kennisbasis van zijn opleiding of de generieke kennisbasis van de opleiding afhankelijk van het soort praktijkervaring en opdrachten. De verwachte voorkennis is afhankelijk van de keuze die je als student maakt. Kies je voor verbreding via een andere opleiding, ga dan na of je voorkennis aansluit op de onderwijseenheden die je wil volgen.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Professioneel Handelen Afstudeerfase
Engelse vertaling	Professional Skills
Plaats blok in de opleiding	Afstudeerfase
EC	25 EC
Leeruitkomsten A-fase	- De student ontwerpt een onderwijsleertraject voor leerlingen in het tweedegraads gebied, voert deze uit, reflecteert, evalueert en rapporteert over het leerproces en leeropbrengsten van het onderwijsleertraject, waarin de leerling actief leergedrag laat zien, er rekening wordt gehouden met verschillen in leerbehoeften van leerlingen en actuele en betrouwbare bronnen worden ingezet voor het uitdiepen van een vakmatig thema. - De student creëert een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen en levert hiermee een bijdrage aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. De student verantwoordt en legt uit zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen en dat zijn onderwijs in pedagogische zin van deze tijd blijft. - De student communiceert als een startbekwame leraar op een constructieve manier, die bijdraagt aan een doelgerichte werkrelatie, met erkenning van verschillende opvattingen en overtuigingen en andere culturele achtergronden van collega's, leerlingen, ouders en vertegenwoordigers van instellingen buiten de school. - De student laat zien te beschikken over een kritische-reflectieve en onderzoekende houding ten aanzien van het eigen onderwijspedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk handelen als professional in verschillende leersituaties in de beroepscontext onderbouwd vanuit verschillende (theoretische) bronnen. In een zelfbeoordeling betreft de student de feedback van anderen en analyseert op systematische, navolgbare en resultaatgerichte wijze zijn praktijksituatie. - De student communiceert schriftelijk in helder en correct Nederlands op niveau 4F als docent in het tweedegraads gebied.
Leerwegonafhankelijke toets	De student maakt een portfolio met daarin bewijslast om de leeruitkomsten aan te tonen. Op basis van het portfolio wordt een eindgesprek georganiseerd tussen student, instituutopleider (IO), werkplekbegeleider (WPB) en/of schoolopleider (SO). De werkplekbegeleider/schoolopleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling. De instituutopleider is examinerator en beoordeelt. De eindbeoordeling vindt plaats op grond van de lesbezoeken (of video's), de tussenevaluatie, het stageportfolio en het eindgesprek.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	Voor meer informatie over het werkplekleren en de stages kun je hier terecht: https://connect.fontys.nl/instituten/flot/Stage/Paginas/Home.aspx

Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Studenten deeltijd die het FLEX programma volgen wordt bij de intake bepaalt welke stages voor hen gelden. Dat wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst. Een deeltijdstudent mag altijd starten met een stage, ongeacht welke periode. De stage dient wel aangemeld te worden in SAS+, zodat een IO-er gekoppeld kan worden.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten	
Naam eenheid van leeruitkomst	Vakdidactisch ontwerpen (VDO)
Engelse vertaling	Didactic design
Blok	Vakdidactisch Bekwaam Afstudeerfase
EC	14 of 15 (afhankelijk van opleiding)
Leeruitkomsten	1. De student beargumenteert de keuze van zijn (vak)didactisch vraagstuk om het vakinhoudelijk leren van lerenden te bevorderen en maakt hierbij gebruik van een variatie van input van betrokkenen uit de eigen onderwijspraktijk en (inter)nationale (vak)didactische theorieën en methodieken. 2. De student geeft het doorlopen ontwerpproces weer waarin prototypen zijn ontworpen, uitgetoetst en geëvalueerd gericht op zijn gekozen (vak)didactisch vraagstuk. Hij beschouwt gemaakte keuzes kritisch, verzamelt feedback van betrokkenen binnen en buiten de eigen onderwijspraktijk en maakt gebruik van (inter)nationale (vak)didactische theorieën en methodieken. Het proces en de opgedane inzichten zijn inzichtelijk en op een systematische manier navolgbaar gemaakt voor derden. 3. De student beschrijft wat het ontwerpproces en daarmee opgedane inzichten betekenen voor de visie op zijn vakdidactisch handelen. Toelichting: Het (vak)didactisch vraagstuk dient relevant te zijn voor het vakinhoudelijk leren van leerlingen. Het vraagstuk kan gaan over het leren van (aspecten) binnen het afzonderlijke schoolvak of vakgebied. Het kan ook gaan over een vakoverstijgend maatschappelijk vraagstuk, waar het schoolvak deel van uitmaakt. Het vraagstuk kan daarmee meer algemeen didactisch of meer specifiek vakdidactisch van aard zijn. Het doel van de opdracht is dat de aankomende professional aantoont dat hij in staat is zijn eigen professionele ontwikkeling d.m.v. een systematische en kritisch reflectieve benadering in gang kan zetten, te sturen en te evalueren.
Leerwegaafhankelijke toets	De eindbeoordeling van de gehele onderwijseenheid zal plaatsvinden op basis van een portfolio-assessment. De student maakt een portfolio en neemt daarin op een verantwoording aangevuld met diverse bewijzen, materialen en feedback. Deze verantwoording is een tekst waarin de student alle onderdelen van het proces en de belangrijkste keuzes beschrijft, kritisch hierop terugkijkt (in relatie tot de kwaliteit van de verzamelde gegevens, onderzoeksvragen/ontwerpeisen en literatuur) en komt tot conclusies en aanbevelingen. In de verantwoording wordt zo nodig verwezen naar onderdelen van het portfolio. De beoordeling kent twee fasen: 1. Ontvankelijkheidstoetsing door de beoordelaars. 2. De beoordeling door de beoordelaars bestaat uit het consensus over: • het vaststellen of de leeruitkomsten zijn gerealiseerd op het vereiste bachelorniveau;

	• het geven van feedback die de beoordeling onderbouwt; • het vastleggen van de bevindingen en het eindoordeel in het beoordelingsformulier.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	De algemene studiewijzer en aanvullende leermiddelen vanuit de opleidingen zijn beschikbaar via de FLOT portal. Daarnaast dient de student passend bij het gekozen vraagstuk literatuur te zoeken en verwerken.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Er wordt gewerkt vanuit de kernelementen van praktijkonderzoek van FLOT. Dit betekent van de start tot het eind van het onderzoek het volgende: 1. Een onderwijsprofessional onderzoekt zijn eigen praktijk. Het onderwerp betreft een vraag uit de eigen praktijk, iets wat haar/hem bezighoudt, iets waar het schuurt, iets wat hem raakt. 2. Het onderzoek is erop gericht de eigen praktijk te verbeteren door die stapsgewijs te onderzoeken. De afgelegde onderzoeksweg wordt op een inzichtelijke en navolgbare manier weergegeven. 3. Leerlingen/collega's krijgen een stem in het onderzoek. 4. Er wordt voortgebouwd op bestaande kennis: er wordt gebruik gemaakt van bronnen en/of uitkomsten van onderzoek van anderen, zoals vakgenoten én wetenschappers. 5. De opbrengsten worden helder en kernachtig vastgelegd en eventueel gedeeld met anderen. Het start met een vraag (bijvoorbeeld: 'Hoe kan ik mijn leerlingen actiever betrekken bij de les'), en krijgt vervolg in een reeks activiteiten die elk bijdragen aan inzicht in de vraag. De onderzoeksactiviteiten kunnen heel divers zijn: vragen stellen aan collega's, leerlingen observeren, (vak)literatuur lezen, een werkvorm uitproberen in de les en daar achteraf op reflecteren, een aanpassing doen, opnieuw iets uitproberen, etc. Het kan zo zijn dat gedurende het proces 'voortschrijdend inzicht' ertoe leidt dat de startvraag wordt aangepast (niet 'Hoe kan ik mijn leerlingen actiever betrekken bij de les', maar 'hoe kan ik ervoor zorgen dat mijn leerlingen dieper leren?'). Kenmerkend is dat de keuze voor activiteiten niet van te voren helemaal is vastgelegd maar stap voor stap – op basis van tussentijdse inzichten en reflectie daarop – tot stand komt. Een onderzoekende houding is een flexibele manier van professionaliseren: tussentijdse inzichten en resultaten vormen de basis voor te nemen vervolgstappen en - activiteiten. De kennisopbouw gebeurt in kleine stapjes, elke stap voegt iets toe aan de vorige. Van belang is dat de stappen en de opbrengsten goed worden beschreven zodat het gevolgde proces en de daarbinnen ontstane inzichten voor de betrokken professional zelf én voor derden navolgbaar/inzichtelijk zijn. Deze systematische manier van onder woorden brengen vraagt om een passende aanpak zoals het werken met 'learning design studio's' of andere vormen waarbij studenten met regelmaat hun tussenstappen met medestudenten en begeleiders bespreken om met behulp van hun feedback de volgende stap te kunnen bepalen. De afstudeerfase wordt georganiseerd per opleiding en/of cluster.

Informatie over de verzameling van leeruitkomsten

Naam eenheid van leeruitkomst	Onderwijspedagogisch Handelen (OPH)
Engelse vertaling	Pedagogical skills in education
Blok	Pedagogisch Bekwaam Afstudeerfase
EC	15
Leeruitkomsten + toelichting	1. De student beargumenteert de keuze van zijn onderwijspedagogisch vraagstuk gericht op het afstemmen op de behoeften van lerenden en maakt hierbij gebruik van een variatie van input van betrokkenen uit de eigen onderwijspraktijk en (inter)nationale onderwijspedagogische theorieën en methodieken. 2. De student geeft het proces weer waarin interventies zijn ontworpen, uitgevoerd en geëvalueerd om zijn pedagogisch handelen door te ontwikkelen gericht op zijn gekozen onderwijspedagogisch vraagstuk. Hij beschouwt gemaakte keuzes kritisch, verzamelt informatie en feedback van betrokkenen binnen en buiten de eigen onderwijspraktijk en maakt gebruik van (inter)nationale onderwijspedagogische theorieën en methodieken. Het proces en de opgedane inzichten zijn inzichtelijk en op een systematische manier navolgbaar gemaakt voor derden. 3. De student beschrijft wat de interventies en daarmee opgedane inzichten betekenen voor de visie op zijn onderwijspedagogisch handelen. Toelichting De pedagogische aspecten staan centraal in het <i>onderwijspedagogisch vraagstuk</i>. Het gekozen onderwijspedagogisch vraagstuk dient relevant te zijn voor de ontwikkeling van het onderwijspedagogisch handelen van de student en gericht op het afstemmen op de behoeften van de lerenden: het toewerken naar onderwijs op maat (passend onderwijs) en/of verbeteren van het pedagogisch klimaat. Het doel van de opdracht is dat de aankomende professional aantoont dat hij in staat is zijn eigen professionele ontwikkeling d.m.v. een systematische en kritisch reflectieve benadering in gang kan zetten, te sturen en te evalueren.
Leerwegonafhankelijke toets	De eindbeoordeling van de gehele onderwijseenheid zal plaatsvinden op basis van een portfolio-assessment. De student maakt een portfolio en neemt daarin op een verantwoording aangevuld met diverse bewijzen, materialen en feedback. Deze verantwoording is een tekst waarin de student alle onderdelen van het proces en de belangrijkste keuzes beschrijft, kritisch hierop terugkijkt (in relatie tot de kwaliteit van de verzamelde gegevens, onderzoeksvragen/ontwerpeisen en literatuur) en komt tot conclusies en aanbevelingen. In de verantwoording wordt zo nodig verwezen naar onderdelen van het portfolio. De beoordeling kent twee fasen: 1. Ontvankelijkheidstoetsing door de beoordelaars. 2. De beoordeling door de beoordelaars bestaat uit het consensus over:

	• het vaststellen of de leeruitkomsten zijn gerealiseerd op het vereiste bachelorniveau; • het geven van feedback die de beoordeling onderbouwt; • het vastleggen van de bevindingen en het eindoordeel in het beoordelingsformulier.
Bronnen (literatuur, websites, etc.)	De algemene studiewijzer en aanvullende leermiddelen vanuit de opleidingen zijn beschikbaar via de FLOT portal. Daarnaast dient de student passend bij het gekozen vraagstuk literatuur te zoeken en verwerken.
Onderwijsaanbod Op welke manier kan een student werken aan de leeruitkomsten?	Er wordt gewerkt vanuit de kernelementen van praktijkonderzoek FLOT. Dit betekent van de start tot het eind van het onderzoek het volgende: 5. Een onderwijsprofessional onderzoekt zijn eigen praktijk. Het onderwerp betreft een vraag uit de eigen praktijk, iets wat haar/hem bezighoudt, iets waar het schuurt, iets wat hem raakt. 6. Het onderzoek is erop gericht de eigen praktijk te verbeteren door die stapsgewijs te onderzoeken. De afgelegde onderzoeksweg wordt op een inzichtelijke en navolgbare manier weergegeven. 7. Leerlingen/collega's krijgen een stem in het onderzoek. 8. Er wordt voortgebouwd op bestaande kennis: er wordt gebruik gemaakt van bronnen en/of uitkomsten van onderzoek van anderen, zoals vakgenoten én wetenschappers. 5. De opbrengsten worden helder en kernachtig vastgelegd en eventueel gedeeld met anderen. Het start met een vraag (bijvoorbeeld: 'Hoe kan ik mijn leerlingen actiever betrekken bij de les'), en krijgt vervolg in een reeks activiteiten die elk bijdragen aan inzicht in de vraag. De onderzoeksactiviteiten kunnen heel divers zijn: vragen stellen aan collega's, leerlingen observeren, (vak)literatuur lezen, een werkvorm uitproberen in de les en daar achteraf op reflecteren, een aanpassing doen, opnieuw iets uitproberen, etc. Het kan zo zijn dat gedurende het proces 'voortschrijdend inzicht' ertoe leidt dat de startvraag wordt aangepast (niet 'Hoe kan ik mijn leerlingen actiever betrekken bij de les', maar 'hoe kan ik ervoor zorgen dat mijn leerlingen dieper leren?'). Kenmerkend is dat de keuze voor activiteiten niet van te voren helemaal is vastgelegd maar stap voor stap – op basis van tussentijdse inzichten en reflectie daarop – tot stand komt. Een onderzoekende houding is een flexibele manier van professionaliseren: tussentijdse inzichten en resultaten vormen de basis voor te nemen vervolgstappen en - activiteiten. De kennisopbouw gebeurt in kleine stapjes, elke stap voegt iets toe aan de vorige. Van belang is dat de stappen en de opbrengsten goed worden beschreven zodat het gevolgde proces en de daarbinnen ontstane inzichten voor de betrokken professional zelf én voor derden navolgbaar/inzichtelijk zijn. Deze systematische manier van onder woorden brengen vraagt om een passende aanpak zoals het werken met 'learning design studio's' of andere vormen waarbij studenten met regelmaat hun tussenstappen met medestudenten en begeleiders bespreken om met behulp van hun feedback de volgende stap te kunnen bepalen. De afstudeerfase wordt georganiseerd per opleiding en/of cluster.